

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJŠKA 16 DIN, NEDIJŠKA 26 DIN, PODPORN VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO I.

LJUBLJANA, PETEK, 23. JULIJA 1937.

ŠTEV. 45.

TRAGIKA BASKOV

V teh časih doživlja žalostne dneve mali gorski narod katoliških Baskov. Ves kulturni svet čuti tragedijo, ko krvavi v medsebojnem boju ta narodič pravljinih junakov, narod nepremagljivih mest, narod zdrave krvi, poln sveže moči.

Katoličani pa vidimo še večjo tragiko tega naroda: »Najbolj katoliški narod na svetu« krvavi in umira za najhujše preganjalce svoje vere in s svojim katoliškim imenom pomaga zakrivati njihova brezbožna zločinstva.

BASKI SO KATOLIČANI GLOBOKE VERE

Španski pisatelj Coloma, jezuit, pripoveduje o Baskih in jih hvali, da v svojem besednem zakladu nimajo nobene grde besede. Plemenit narod so, narod ki ni katoliški le po veri, ampak tudi po življenju. Božja pota, razsejana po baskovski zemlji; veliki baskovski katoliški možje — sam sv. Ignacij Loyola je bil Bask — požrtvovalno misijonsko delo baskovskih misijonarjev, vse to govori za splošno mnenje o globokem katolištvu baskovskega naroda.

NEVREDNI VODITELJI

V tem tako katoliškem narodu katoliško mišljenje in ravnanje ni moglo izginiti kar čez noč in brez velike krivde. Kako da je polovica tega naroda stopila na stran rdečih?

Tragiko baskovskega naroda je zakrivila njegova nenačelna in levičarsko usmerjena mlada katoliška inteligenca. Narod trpi za svoje zapanje nevredni inteligenci.

Tudi med baskovsko inteligenco je prodril liberalizem, in katoliški liberalizem povsod brani katoliško delavnost ter goji sebičnost narodov in poedincev. Taka katoliška inteligenca, ki je podlegla liberalnim in končno marksističnim vplivom, se je slepo zagrizla v svoj narodni program, pripravljena iti z vsakomer, samo da nekaj pridobi za svoj narod, pa če tudi izda višje ideale. Baskovska katoliška mladina je začela prihajati na komunistična zborovanja in konference za mir, proti vojni, proti fašizmu in podobne prireditve komunističnega hinavstva. Te konference in kongrese so prirejali zakrinkani

komunisti in gnali na njih tudi mlado baskovsko inteligenco v »skupno borbo«.

To delo, ki se je komunistom marsikje drugje ponesrečilo, je v poliberaljeni duševnosti mlade baskovske katoliške inteligence našlo plodna tla in je obrodilo svoj sad. Ko je izbruhnila vstaja proti komunističnemu brezbožstvu, je večja polovica Baskov (53%) pod vodstvom svoje inteligence izdala katolicizem in se vrgla v naročje komunistom. Ti inteligentje so v svojem omejenem in sebičnem gledanju mislili, da bodo tako največ pridobili za svoj narod. Druga polovica španskih Baskov — za spoznanje manjša (47%) — pa je razumela, da bodo največ storili za svoj narod samo, če mu najprej ohranijo vero in poštenje. Ti so šli od začetka s Francem.

PREKLETSTVO SLEPIH VODNIKOV

Ti zaslepljeni vodniki Baskov so poteptali sijajno katoliško preteklost baskovskega naroda in dvignili ljudstvo v boj za rdeče zastave. Sicer se še izgovarjajo na svoje katoliško prepričanje, a njihova dejanja so prinesla nesrečnemu narodu težko prekletstvo. Brez teh slepih vodnikov narod ne bi bil pretočil morja krvi, ne bi zdaj z obupom gledal na razrušena mesta in opustošeno deželo. Kaj so dosegli za avtonomijo Baskov? In koliko so naredili škode katolicizmu Španije in vsega sveta? Kako so se usužnjili komunistični propagandi!

Brez teh slepih vodnikov bi bili Baski še danes nedosegljiv zgled zvestobe in ljubezni do Cerkve.

Slepi so baskiški vodniki od laika voditelja Aguirreja do tistih teologov, ki so v nasprotju s svojimi škofi gnali Baske katolike v eno fronto s komunisti.

Slepi vodniki so vsi, ki hočejo biti voditelji katoličanov, pa ubirajo nenačelno, levičarsko in liberalno pot. Slepi so in za njimi more priti samo prekletstvo. Zato je sveta dolžnost vsega naroda, da se takih vodnikov ubrani, saj so v resnici njihovi največji sovražniki.

KOMUNIZEM IZKORIŠČA BASKE

Komunistom ni prišla prav samo vojaška pomoč izvrstnih baskiških bojevnikov, iskali so pri njih veliko več. Ti Baski so postali važen činitelj sovjetske propagande za rdečo Španijo med nekomunisti. Po vsem svetu je šla komunistična laž, da španska vojna ni verska vojna, in za dokaz so ti povsod in venomer gonili, da se bore na strani rdečih tudi odlični katoličani — Baski. Nesrečni katoliški narod pa je, zapeljan po svojih slepih vodnikih, postal s svojim poštenim katoliškim imenom največje propagandno sredstvo v boju zoper vero in Cerkev.

V tem je največja tragika tega naroda, ki je katoliški, a ima slepe vodnike.

Ta narod je pobožen, toda tisti njegov del, ki je šel z rdečimi, ni zaveden.

SLEPIH VODNIKOV NE MARAMO!

Tragika teh zapeljanih katoliških Baskov kliče vsej katoliški inteligenčni mladini, naj samo sebe vzgaja tako, da bodo iz nje prišli pravi voditelji, načelni in zavedni in Cerkvi vdani resnični katoličani.

Voditeljev pa, o katerih vemo, da so slepi vodniki, ne maramo in ljubosumno branimo pred njimi naš narod, da tudi njega ne zadene prekletstvo slepih vodnikov.

Zborovanje SDZ v Kočevju

Slovenska dijaška zveza (SDZ) je v dneh od 16. do 19. julija 1937. zborovala v Kočevju. Kar nenadoma je nekega večera zadel slovenska pesem po kočevskih ulicah in potem ni nehala, dokler se niso vesele skupine zopet razkropile po vsej slovenski zemlji.

Program zborovanja je bil v glavnem obsežen v predavanjih, ki so se vršila v kočevski kinski dvorani.

GOVORI

G. dr. Terčelj je v svojem predavanju poudarjal dolžnost ljubezni do naroda. Nastopil je tudi proti kritkarstvu, zabavljanju in nergaštvu, ki more toliko dobrega uničiti. Končno se je doteknil vprašanja edinosti. Da bomo edini, je izvajal, odložimo pravila in poslovniki ad acta, ker tako se bomo vsi skupaj zbrali. Ta zadnja trditve ni bila povsem umljiva; kajti znano je, da ima n. pr. Katoliška akcija, ta prvenstvena zamisel Pija XI., po vseh deželah svoja pravila, in kolikor smo poučeni, je želja obeh slovenskih škofov, da naša KA čim prej dobi tudi svoj poslovnik (prim. MMB str. 138 v uvodu).

Država brez pravil in poslovnika, to je brez zakonov, bi postala razbojniška jama in brezno krivičnosti — in kako naj krivica rodi edinost, ko je pa temelj edinosti pravičnost? V starih Atenah in starem Rimu je ravno zatirano ljudstvo zahtevalo, da se zakoni napišejo. Kajti pravila in zakoni so ravno zato, da ščitijo svobodo množice pred samovoljo in nasiljem poedincev. To pa velja za vsako družbo. Čemu torej take zmote še vedno ponavljati? (Prim. tudi še M. M. B. str. 7, srednji stolpec.) Akademik Peterlin se je dotaknil zlasti slovenske narodne manjšine v Italiji.

G. univ. prof. dr. L. Ehrlich je v dolgem govoru orisal nevarnost, ki preti slovenskemu narodu od komunizma. Komunizem je v resnici velika nevarnost in vsako po-

trpljenje z levičarji je neumestno. Nato je g. govornik opisoval moč komunistične propagande. Nadalje je izvajal, da je za boj proti komunizmu treba predvsem izvesti KA.

Rekel je med drugim:

»Zato vas pozivam, srednješolci, vstopite k Mladcem! Ne dajte se begati od raznih sumničenj! Mladci so v resnici Katoliška akcija.«

Točno je zadel tisto misel in smer, za katero se je dijaška Katoliška akcija ves čas trudila, ko je poudaril, da namreč mora pravi član Katoliške akcije biti ponižen, ljubezniv in ne odbijajoč.

G. Premrov je z živimi besedami opisoval razmere med slovenskimi izseljenci. Naši izseljenci potrebujejo predvsem moralne opore. Nemci so nam najboljši vzgled, kako je treba skrbeti za svoje ljudi v tujini.

O potrebi popolne kočevske gimnazije je spregovoril g. komisar Kužnik. Kočevje mora imeti popolno gimnazijo. Tov. Čampa je predložil vrsto umestnih patriotskih resolucij.

Slovanstvo Sovjetije: Judje, Judje, Judje...

Letošnje spomlad so izginili iz uredništva vseh sovjetskih časopisov zadnji nejudje, to so Rusi. Tako imajo sedaj to najvažnejšo silo, ki oblikuje javno mnenje, v rokah izključno Judje. Ravnatelj tiskovnega oddelka stranke, katera daje smernice vsemu sovjetskemu tisku, je Jud z imenom Thal. Njegov zunanji politični referent Mechlis, tudi Jud, je obenem glavni urednik velikega moskovskega lista »Pravda«. Uradne tiskovne agencije so prenatrpane z Judi. Med uredniki moskovskih listov sta bila zadnja bolj znana nejudja Buharin (urednik »Izvestij« in Rajevski (Journal de Moscou). Oba sta bila pred kratkim odstavljeni in spravljeni na varno; kaj se pa

Spominu velikega kneza in škofa dr. A. B. Jegliča je bilo posvečeno predavanje akademika Poštuna a n a.

G. dr. Ciril Žebot pa je v svojem govoru opozoril tudi na korporativizem in korporativno ustavo in potrebo korporacijskega sistema tudi pri nas.

TO IN ONO S TABORA

Kljub dežju, blatu in kljub razdrtim kočevskim ulicam je vladalo na taboru veselo razpoloženje. Splošno pozornost je vzbujal »Klub treh tavžent mravljincev«, ki je s svojo šegavostjo povzročil dobro voljo in smeh.

V soboto zvečer se je razvil po kočevskih ulicah dolg sprevid z bakljami. Slovenski študentje so navdušeno manifestirali za kralja, narod in državo. Sprevid se je zaključil s kresom »Na rudniku«.

Pri »Dijaškem domu« so akademiki prodajali »Našo pot« in »Borce«. Oboje je vzbudilo veliko zanimanje.

*

Prireditvev je potekla brez incidentov. Prireditelji so poskrbeli za dobro hrano in za dovoljno število ležišč.

vsiljujeta, ko pa nista Juda. Od tedaj ni niti enega znamenitejšega žurnalista, ki bi ne bil Jud. Tudi sovjetski inozemski časopisni poročevalci so po večini Judje, a skušajo zakriti svoje pokolenje s pristno ruskimi imeni. Poročevalec Friedland v Španiji si je nadel rusko ime Koljcov, njegov brat karikaturist moskovskih »Izvestij«, se piše pa Efimov.

Te razmere pa v Evropi Judje, ljudski frontaši vseh vrst in simpatizerji Kominterne skrbno zakrivajo in taje, tako da židovski značaj sovjetske žurnalistike, ki je samo po imenu ruska, do zdaj še ni splošno znan.

Slava Dominsvetova, zaslužena s »Premišljevanji«, se širi in veča kakor plaz, ki se je utrgal in dere v nedogled.

Res, da »Doma in sveta« ni pohvalil »Osservatore Romano«. Toda kaj bi tudi rekli potem Igo Gruden in vsi tisti, ki so »Dom in svet« pohvalili zaradi njegovih »Premišljevanj«?

»Dom in svet« more biti zadovoljen. Pohvalila ga je »Sodobnost«, pohvalili »Jutro«, »Narod«, beograjska »Javnost«.

Dominsvetova slava segla v Pariz

Oglasila se je politično-ekonomsko-kulturna revija »Voix Européennes«, ki izhaja v Parizu. Tiska se v treh jezikih; že to kaže povsem jasno, da za listom stoji mednarodna sila.

List je namenjen predvsem podonavskim in jugovzhodnim državam (Jugoslaviji, Grčiji, Romuniji, Bolgariji, Albaniji, Turčiji). Revija zastopa ideje sovjetske zunanje politike in simpatizira s francosko ljudsko fronto. V Jugoslaviji s posebno natančnostjo in ljubeznivo spremlja vsa mogoča gibanja, ki količkaj diše po sovjetofiliji.

To glasilo sovjetofske politike se je torej pozanimalo za Kocbekovo »Premišljevanje« in prineslo v svoji 11. številki članek z demagoškim naslovom: »Une opinion catholique sur l'Espagne« — »Katoliško mnenje o Španiji«.

Kaj pravijo

„Evropski glasi“

»Voix Européennes« so prevedle celo stran značilnih odstavkov iz Kocbekovega članka, kakor smo jih brali tudi že v beograjski »Javnosti« in v slovenskem protikatoliškem časopisu. Izredno spretno spleta v sramotilen šopek najhujše lažne obdolžitve iz »Doma in sveta«, verno pobrane po ko-

munističnih informacijah, in jih osvetljuje še z lastnim komentarjem, kot n. pr.:

»Nato izraža Kocbek svoje mnenje o sedanji državljanski vojni v Španiji in sprosti (donne libre cours) svoje ogorčenje nad tem, da se je večina duhovnikov postavila na stran fevdalnih gospodov in upornih generalov. Očita jim, da so prelomili svojo prisego zakoniti vladi in piše: »Videl sem, kako so krščevali tanke... jim dajali ime na Karmelske Device in ne vem več kakšnih Madon in tako profanirali svetost... duhovniki so v kratkih hlačah (pantalons, v Kocbekovem članku se to mesto glasi: v kratkih sutanah) in s puško na rami peljali svojo čredo v boj... Morali so priti divji maverski vojaki, zvesti Mohamedovi verniki z znakom Srca Jezusovega na prsih, da koljejo Špance v katoliškem imenu s klicem: Živel Kristus kralj!«

»Profesor Kocbek očita katoliškemu tisku, da molči, četudi je število ubitih baskovskih duhovnikov večje od števila ubitih duhovnikov v Mehiki, dasi je baskovski katolicizem na mnogo višji stopnji kot mehikanski.«

»Kocbek zatrjuje, da smoter vstaje generala Franca ni ne obramba vere, ne zaščita proti komunizmu, ampak vzdrževanje fevdalne reakcije. On piše: »Kristjan res ne more izpovedovati komunizma. Toda po pričevanju mnogih treznih španskih katolikov komunistične Španije sploh nikjer ni bilo. Komunizem služi španskim fašistom le za pretvezo, da lahko nastopijo zoper delavski razred.«

»Dom in svet« jih tudi sicer še zanima, ker pišejo naprej:

»V isti številki revije »Dom in svet« je izšel tudi Javornikov članek o Unamunu, kjer se nahajajo iste ideje, kot v Kocbekovem članku.«

Zaključek članka mora na nas vplivati humoristično:

»Organ notranjega ministra »Slovenec« vodi silovito gonjo proti Kocbeku in proti skupini, ki je okrog njega. Zlasti napada duhov-

nike Barleta, Pavliča in Matico. Ti duhovniki so predstavniki mladih slovenskih intelektualcev.«

Tajni vplivi

Kdo je poskrbel, da je glas o Dominsvetovih »Premišljevanjih« prišel do komunistične pariške propagandne revije?

Kdo skrbi za take zveze?

To je tista sila, ki skrbi tudi, da se vse protikatoliške obdolžitve »katoličanov« Sempruna, Gallarda, Bergamina in drugih takih razširjajo v Severno in Južno Ameriko in v Avstralijo

Tudi zanimanje revije »Voix Européennes« piše »Domu in svetu« svoje izpričevalo. V isti številki »Voix Européennes« beremo v nekem drugem članku, da je obramba demokracije možna le v sodelovanju podonavskih držav z velikimi demokracijami: Anglijo, Francijo, Češko in Rusijo. Tudi to jasno kaže, kdo se poslužuje te revije v svoje propagandne namene.

In papežev glas?

Najlepše pri tem pa je to, da sovjetski propagandisti najdejo slovensko katoliško revijo, ki jim priča proti španskim katolikom, ki jim priča in za njimi ponavlja to, kar so oni po vsem svetu sami raztresli, da je namreč bila španska duhovščina na strani zatiralcev, da je bila brez srca in neizmerno bogata; ki jim priča, da je odpor španskih katoličanov nezakonit; da je nezakonit odpor katoličanov proti »blaznim izbruhom besnosti«, »strašnim zločinom«, »groznim pobojem in pomorom«, »strašnemu barbarstvu« španskih komunistov in moskovskih tiranov (glej »Divini Redemptoris« 20).

Mi se zgražamo. Zavedna slovenska katoliška javnost se zgraža. Zakaj je »Dom in svet« bolj verjel zakrinski komunistični propagandi kakor papežu?

Jain - Zuria

Baskovska povest. Prevod iz španščine.

Truebovo povest prinašamo kot nekak oddih za počitnice. Letošnji dogodki so nas živo seznanili s tragiko malega baskovskega naroda. Mislimo, da bo povest prav radi tega bralcem ugajala. Iz nje odseva duša nekdanje Biskaje, lepe »Euzkadi«, kot Baski sami imenujejo svojo deželo, svobodoljubno, ponosno, verno in bojevito »Euzkadi«. »V boj za sveto vero!« To je

bilo geslo, ki je prešinjalo skozi stoletja katoliški baskovski narod. A danes je ta narod razdvojen. Polovico njih ne vodi v borbo več staro in sveto geslo, ampak lažne komunistične obljube. Ti katoliški Baski so se dali zaslepiti, da so postali zavezniki najhujših sovražnikov krščanstva, komunistov, ter se z njimi ramo ob rami bore zoper španske katoličane.

I.

Veža palače v Temori, prestolici irskih kraljev, je polna bojevnikov; z ramen jim vise tuli. Bardi opevajo ob zvoku zlatih harf junaštva, s katerimi se je proslavil v vojni in na lovu hrabri Morna, vladar zelenih, od sinjega morja obdanih otokov.

Harfe umolknejo, bojevniki se zvrste v dve dolgi vrsti. Vrata palače se odpro in sredi njih se prikaže stari Morna; ob straneh mu stojita sinova Lémor in Armin.

Ljudstvo hiti gledat svojega kralja, vzklika mu navdušeno, saj Morna je ljubljenec vseh; to namreč pomeni njegovo ime v blagolasnem jeziku zelenih otokov.

Beli so mu lasje, bela mu je brada. Toda sneg šestdesetih zim še ni mogel oslabil njegovih atletskih udov, ki si jih je utrdil v delu in zmernosti.

Prav tako navdušeno vzklika narod kraljevičema, ki spremljata starega kralja. Oba sta lepa po telesu in duši.

Lémor ima obraz bel, kot je sneg vrh Càrmore, lase zlate kot sončni žarki, oči modre kot lanov cvet.

Temora je ostala za njimi. Bojevniki jim sledijo, žene, starčki in otroci pa jih blagoslavljajo in spremljajo s pogledom in srcem, dokler se ne izgube v lenski goščavi.

To ni vojni pohod, saj ni slišati joka žena. Njih sovražnik, ki se gredo z njim borit v lenske gozdove, je merjasec z ostrimi ščetinami in dolgimi čekani.

Že se razkrope po goščavi, psi že naznanjajo, da je gozdna zver nekje v bližini.

Kralj gre po eni strani, Lémor in Armin po drugi. Gonjači zatrobijo: merjasec se je prikazal.

Merjasec beži, beži in trga s svojimi mogočnimi čekani pse, ki se mu drznejšo približati. Njegova trda in ščetinasta koža odbije vsako puščico.

Lémor se je oddaljil od očeta in brata. Eno uro se že trudijo lovci, in še niso podrli zveri.

Rog zatrobi Lémorju, da se zver bliža proti njemu. Lepi lovec pravi svoj lok. V bližini se zgane grmovje, pokaže se pošastna glava zveri, zvižgajoč šine Lémorjeva puščica.

Krik zadoni po goščavi; Lémor plane, da bi pobil merjasca; toda zveri ni tam, kamor je on ustrelil, krik se ponavlja nekaj korakov dalje. Lémor steče naprej, razgane grmičevje in krik neizmerne bolečine se mu iztrga iz prsi: njegov oče, kralj zelenih otokov, ljubljen od vseh in najbolj od njega, leži tam in umira, njegovo plemenito srce je predrla puščica iz Lémorjevega loka.

Lémor kliče ljudi, prosi božje pomoči za umirajočega starca, skuša mu vrniti življenje, ki pa pojema od trenutka do trenutka — joka, ker vidi svojo nemoč in čuti v sebi obup.

(Dalje prihodnjič.)

Boj proti slabim knjigam

Veliki uspehi lige dostojnosti proti nenravnemu filmu so opogumili ameriške katoličane, da so začeli odločen boj tudi zoper šund v književnosti, posebej v mladinski književnosti. Ustanovili so »Junior League for Decent Reading« (mladinska zveza za dostojno knjigo). Poglavitno orožje v tem boju jim je organiziran bojkot slabe knjige. Udje zveze se obvežejo, da ne bodo kupovali, brali in posojali knjig, brošur in časopisov, ki vsebujejo mladini nevarne in nenravne opise ali podobe. Ker pa je področje tiska zelo široko in se da le težko obvladati, so usmerili svoj boj najprej zoper najhujše izrastke. Namreč zoper neke ilustrirane časopise in poceni šundromane, ki se v večmilijonskih nakladah širijo med mladino (zvezek stane samo 2 cts). Za pravno dobro knjigo pa skrbi »Pro parvulis Book Club«. Udje te družbe plačujejo letno udnino in dobe vsaka dva meseca tri najboljše novosti iz mladinske književnosti. Razdeljeni so po starosti v tri skupine, da dobi vsak berivo, ki je njegovemu duševnemu razvoju primerno. Ta družba izdaja tudi redna poročila s seznamami priporočljivih knjig.

UNIVERZITETNA NEDELJA NA HOLANDSKEM

Letos so določili Holanci nedeljo 5. septembra za univerzitetno nedeljo. Ta dan se bodo nabirale vsakoletne nabirke za katoliško univerzo v Nymwegenu. Skupen dohodek letošnjega leta znaša 142.000 fl. Da bi povečali dohodek nabirke, so sklenili reformo v župnijskih odsekih za katoliško univerzo. Reforma bodo izvedli tako, da bodo k akciji v prvi vrsti pritegnili izobražene laike.

Poplava komunističnega tiska

V Švici so nedavno odkrili 17 velikih zabojev knjig, ki so tehtali skupno čez 3000 kg in so prišli iz inozemstva. V njih so našli komunistične, anarhistične in protiverske spise, pisane v nemščini in tiskane v Moskvi. Oblast je večino teh spisov zaplenila. Bile so to skoro samo brošure, ki so bile namenjene mladini, zato da bi na rafaniran način vcepljale anarhistični strup v mlade duše.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).